

1000 nəfər kiçik sahibkar arasında sorğunun nəticələri

Rasim Musabəyov

Kiçik sahibkar kim sayılır?

(Nazirlər Kabinetinin 20.04.2004 tarixli 57 sayılı Qərarı)

İqtisadi fəaliyyət növləri	İşçilərin sayı	İllik dövriyyə
Sənaye və tikinti	<40	< 1 mlrd. Man. (200 min AZN)
Elmi-texniki və konsalting xidməti	<20	< 750 mln. man. (150 min AZN)
Kənd təsərrüfatı	<15	< 500 mln.man. (100 min AZN)
Topdan satış ticarət	<10	<1.5 mlrd. man. (300 min AZN)
Pərakəndə satış ticarəti, nəqliyyat, xidmət və digər iqtisadi fəaliyyət növləri	<5	< 500 mln. man. (100 min AZN)

1. Sahibkarlıq subyektinin kiçik sahibkarlıq sektoruna aid edilməsi üçün hər iki göstərici bu sektor üçün müəyyənləşdirilmiş hədlər daxilində olmalıdır.
2. Yeni fəaliyyətə başlayan sahibkarlıq subyektləri üçün 1 il müddətində bu hədlərlə müəyyən edilmiş işçilərin say meyarı əsas götürülür.
3. Hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslər üçün bu hədlərlə müəyyən edilmiş illik dövriyyə meyarı əsas götürülür.

Sorğunun coğrafiyası

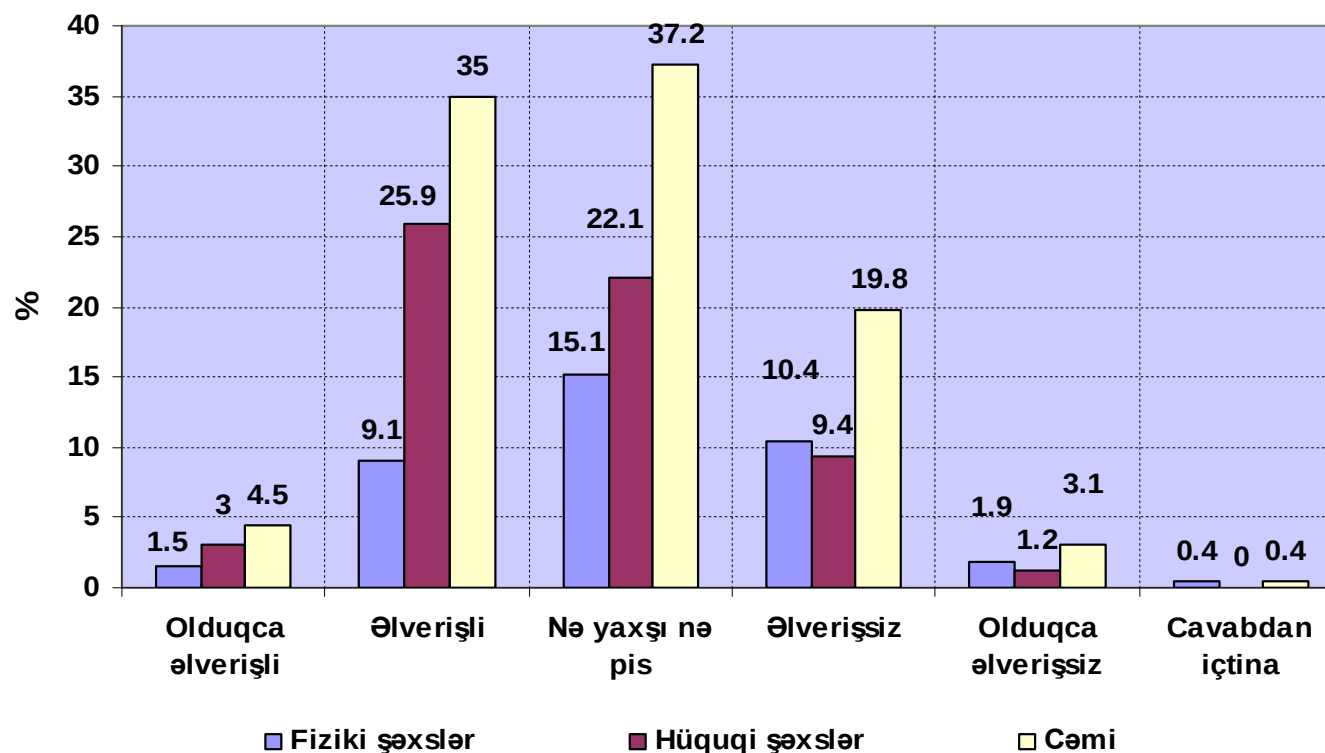
	Nəfər	%
Bakı	500	50
Bərdə	32	3,2
Quba	41	4,1
Gəncə	83	8,3
Xaçmaz	42	4,2
Lənkaran	34	3,4
Mingəçevir	31	3,1
Şamaxı	31	3,1
Şəki	51	5,1
Şirvan	52	5,2
Sumqayıt	83	8,3
Evlax	20	2,0
Cəmi	1000	100,0

Respondentlərin tərkibi

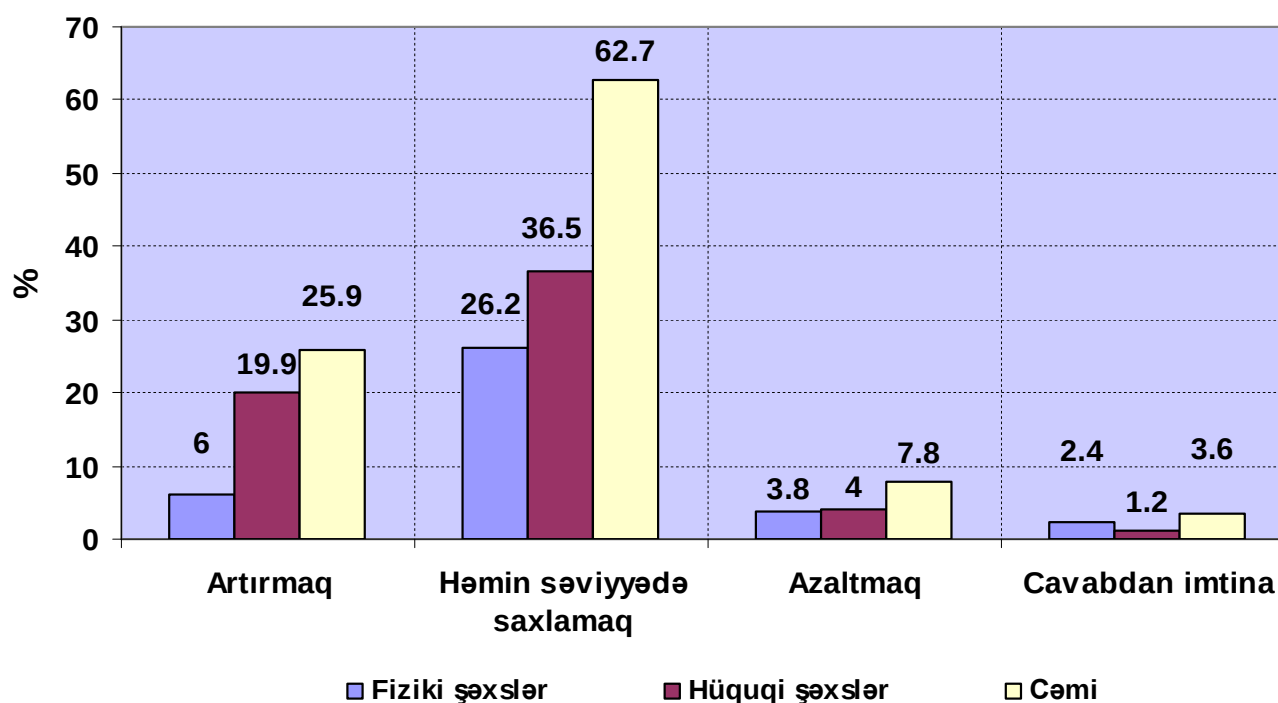
Hüquqi şəxslər - 61,6 %

Fiziki şəxslər - 38,4 %

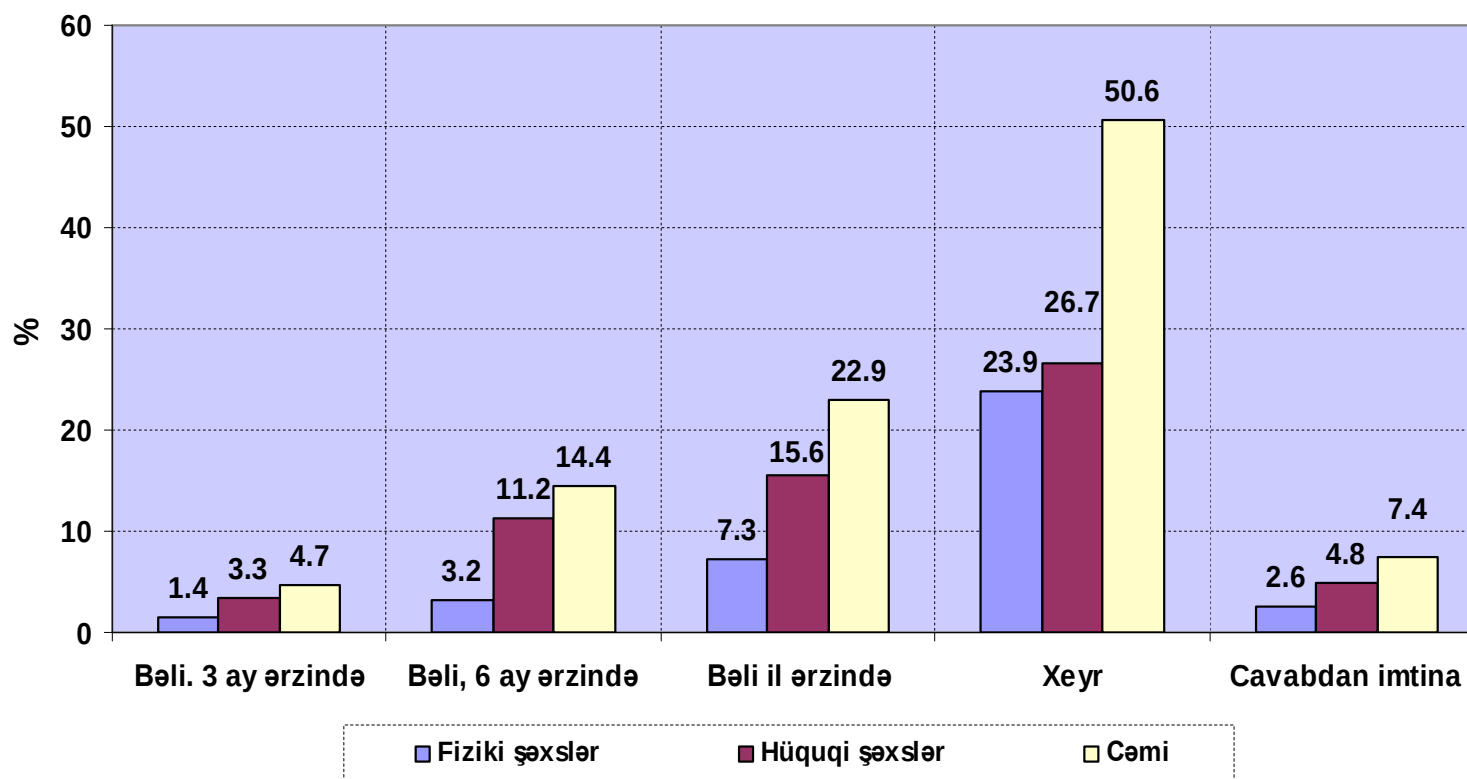
1. Sizin biznesiniz üçün mövcud durum necədir?

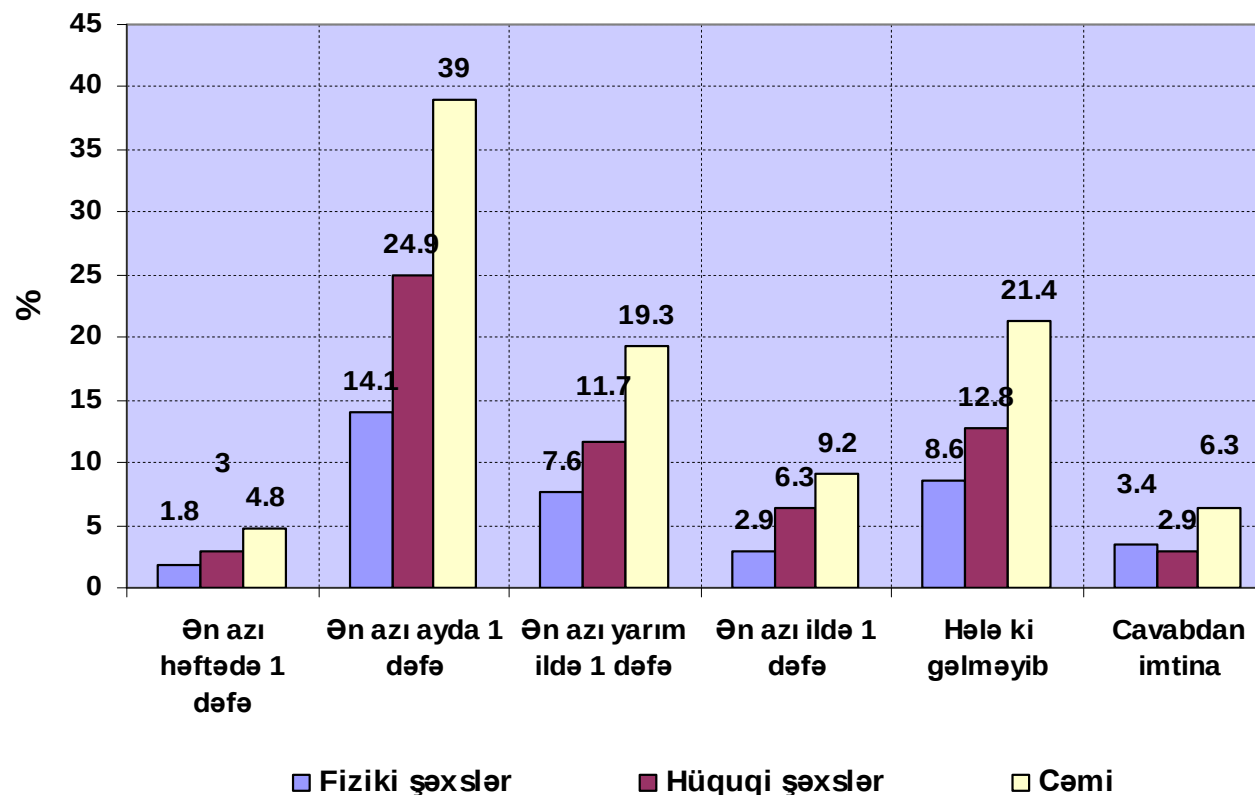
2. Yaxın 6 ay ərzində yeni işçilərin qəbul olunması üzrə planlarınız necədir?

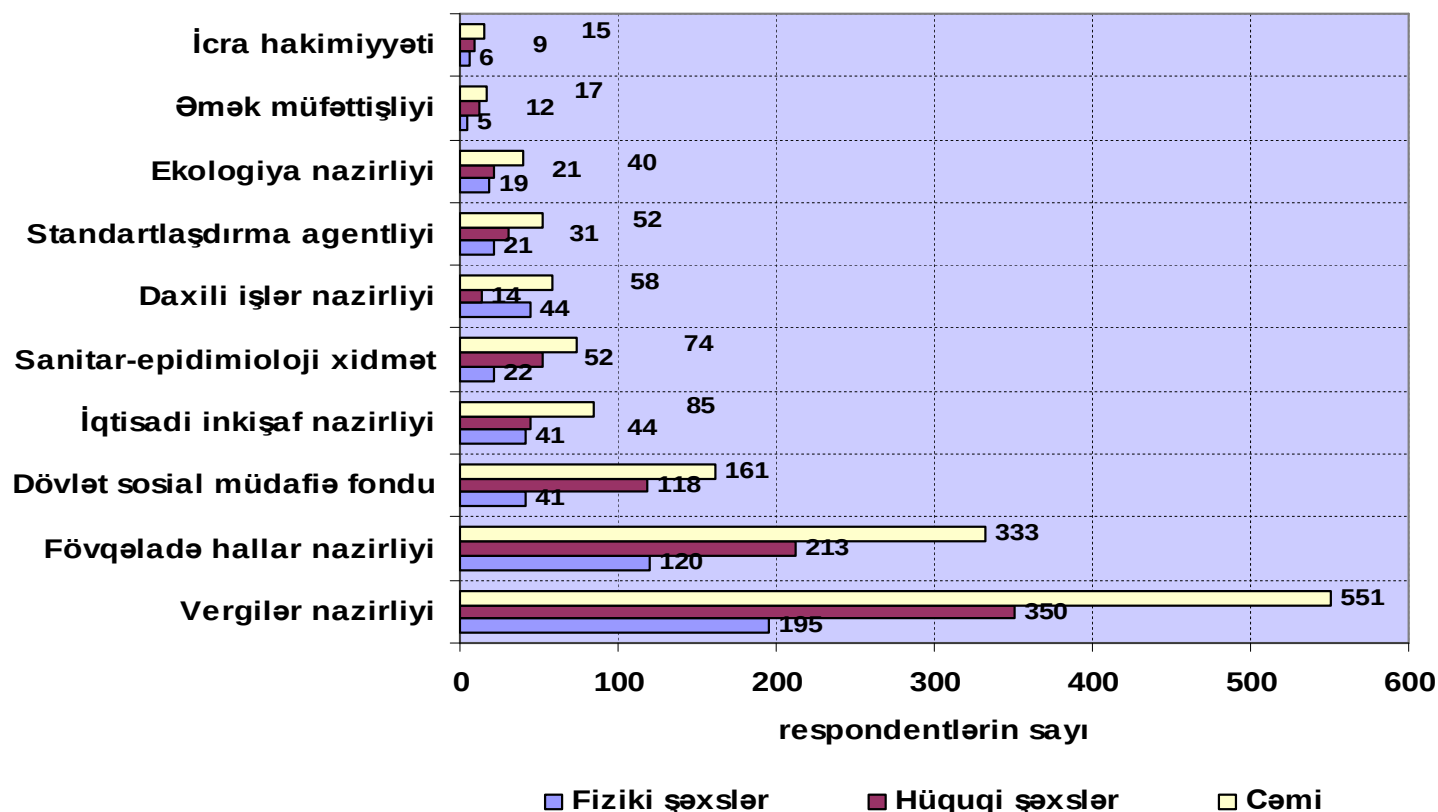
3. Biznesinizin elə həmin sahədə və ya hər-hansı başqa sahədə genişləndirilməsini planlaşdırırsınız mı?

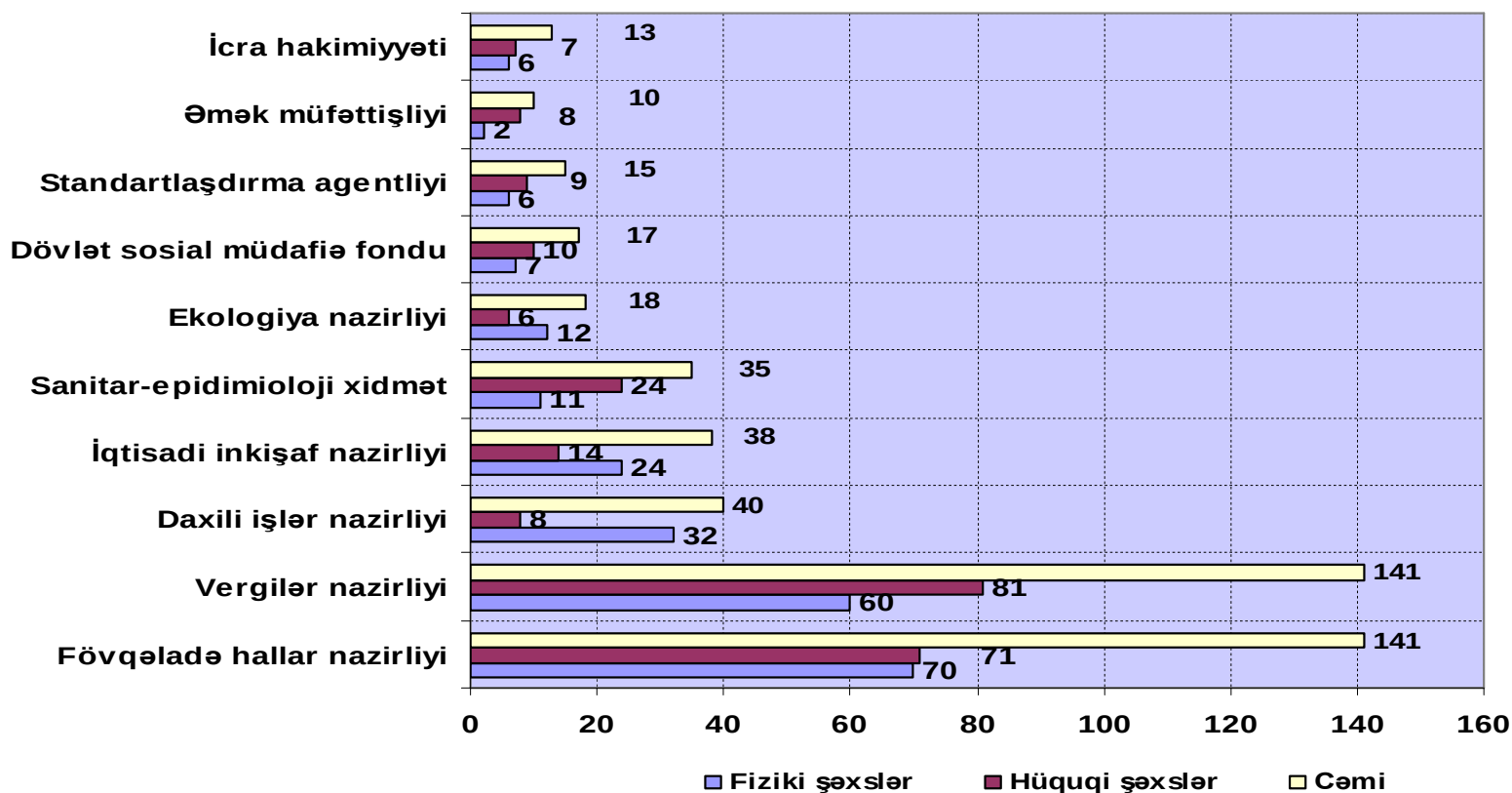
4. Dövlət orqanlarından Sizin ofisə tez-tezmi gəlirlər?

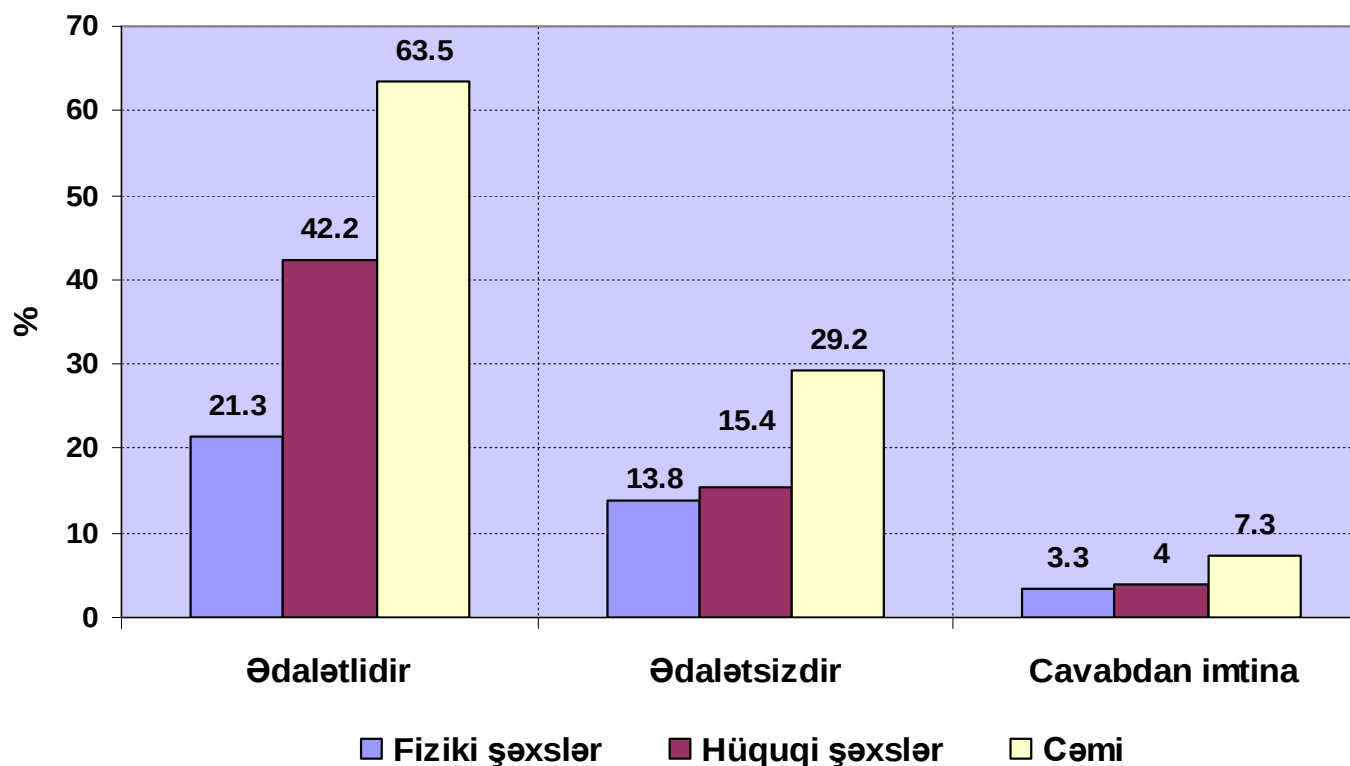
5. Nümayəndələri Sizə ən çox gələn üç dövlət orqanının adını yazın

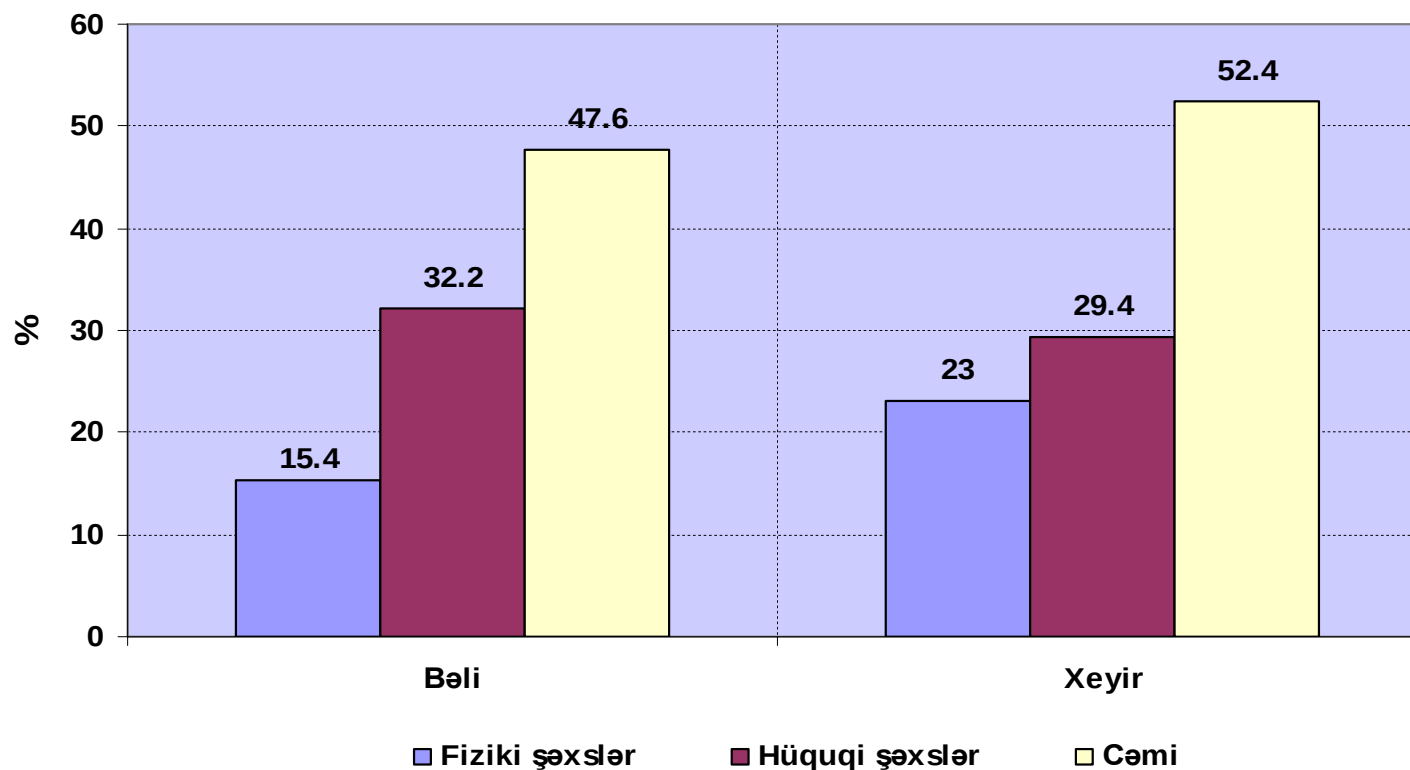
6. Nümayəndələrinin irad və tələbləri, fikrinizcə, çox vaxt əsassız olan üç dövlət orqanının adını yazın

7. Siz işlədiyiniz iqtisadiyyat sektorunda rəqabət aparmaq şərtlərini necə qiymətləndirirsiniz?

8. Siz lisenziya (icazə) almalı olmusunuzmu?

9. Siz hansı fəaliyyət növünə lisenziya almısınız?

1000 nəfərdən cəmi 476 sahibkar lisenziya (icazə) almalı olub.

Bunlardan:

46% - ticarət sahəsində (tütün və alkoqol);

4.2% - tibbi xidmət;

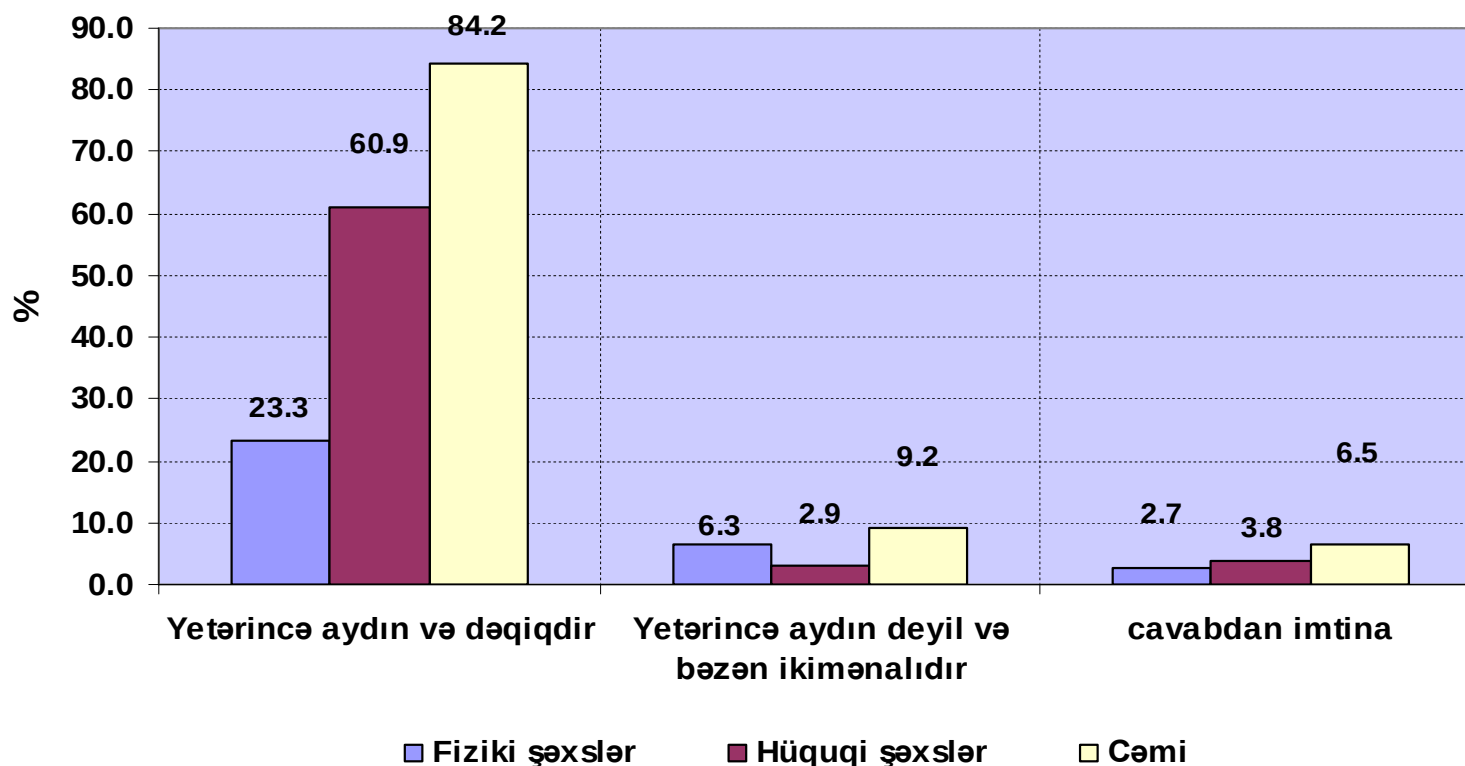
3.1% - dərman satışı;

3.1% - tikinti işləri;

2.5% - turizm;

və sair fəaliyyət növləri

10. Siz lisenziyanın rəsmiləşdirilməsində istifadə olunan normativ sənədləri necə qiymətləndirirsiniz?

11. Lisenziya almağa Siz nə qədər vaxt (gün) sərf etmisiniz?

1000 nəfərdən cəmi 476 sahibkar lisenziya (icazə) almalı olub.

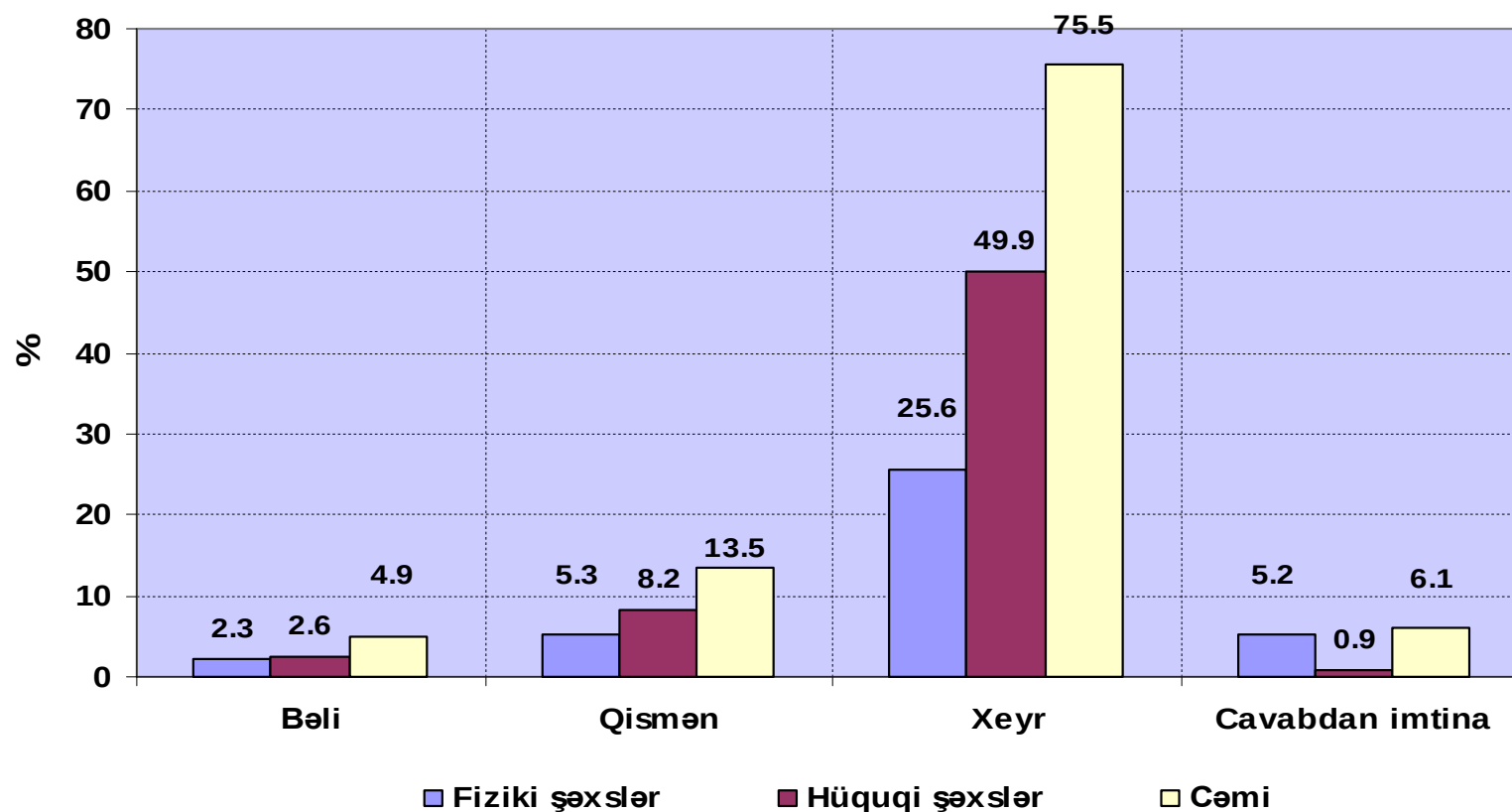
Bunlar lisenziyanın alınması üçün orta hesabla 25.9 gün sərf ediblər. (normativ sənədlərə görə lisenziya 20 günə verilməlidir).

476 nəfərdən 149-u 20 gündən artığa lisenziya ala biliblər. Bu da lisenziya alanların 31%-ni edir.

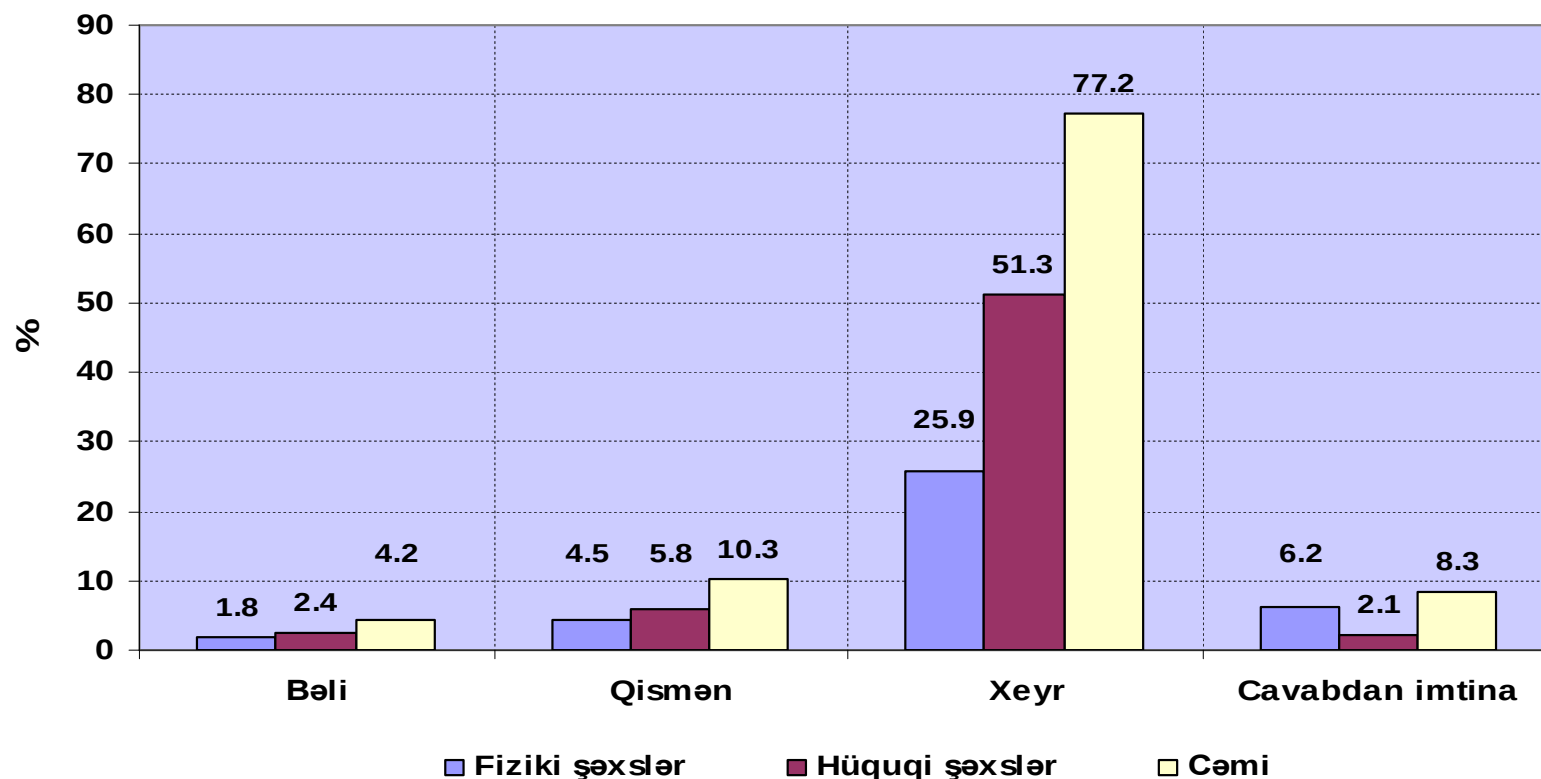
12. Mümkünsə, lisenziya alınmasının Sizə başa gəldiyi məbləği göstərin (*rəsmi və qeyri-rəsmi xərclər daxil olmaqla ümumi məbləğ*)

Lisenziya alan 476 nəfərin 2/3-si bu suala cavab verməkdən imtina etmişdir. Qalanların cavabı həm reprezentativ deyil və eyni zamanda ziddiyətlidir

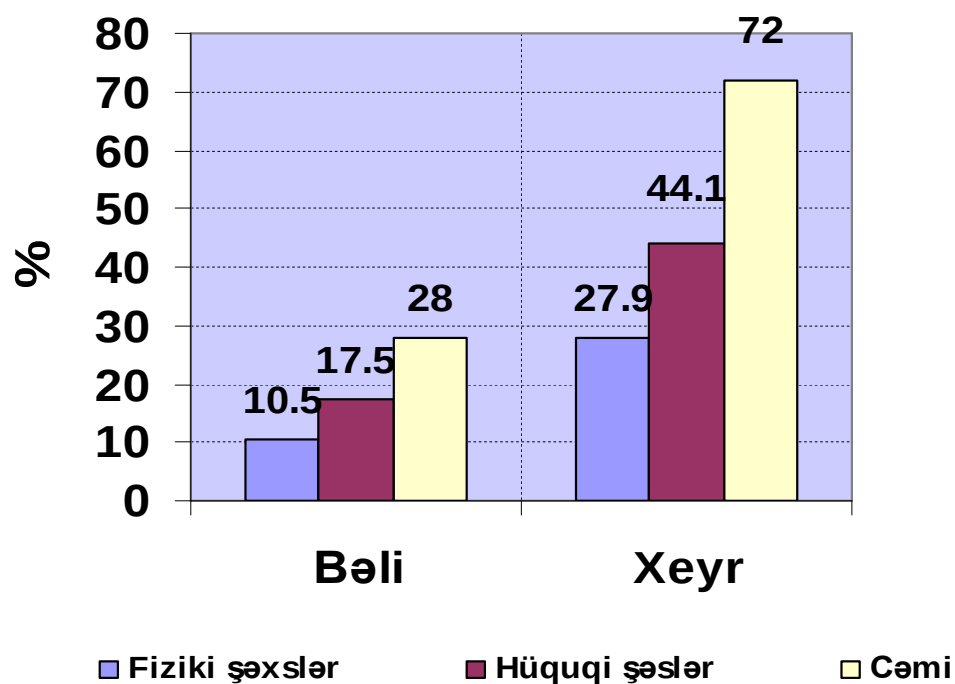
13. Siz yeni işçini işə götürərkən mövcud normativ aktlara görə çətinlik çəkirsinizmi (yəni, onlar Sizin seçim azadlığınızı məhdudlaşdırırmı)?

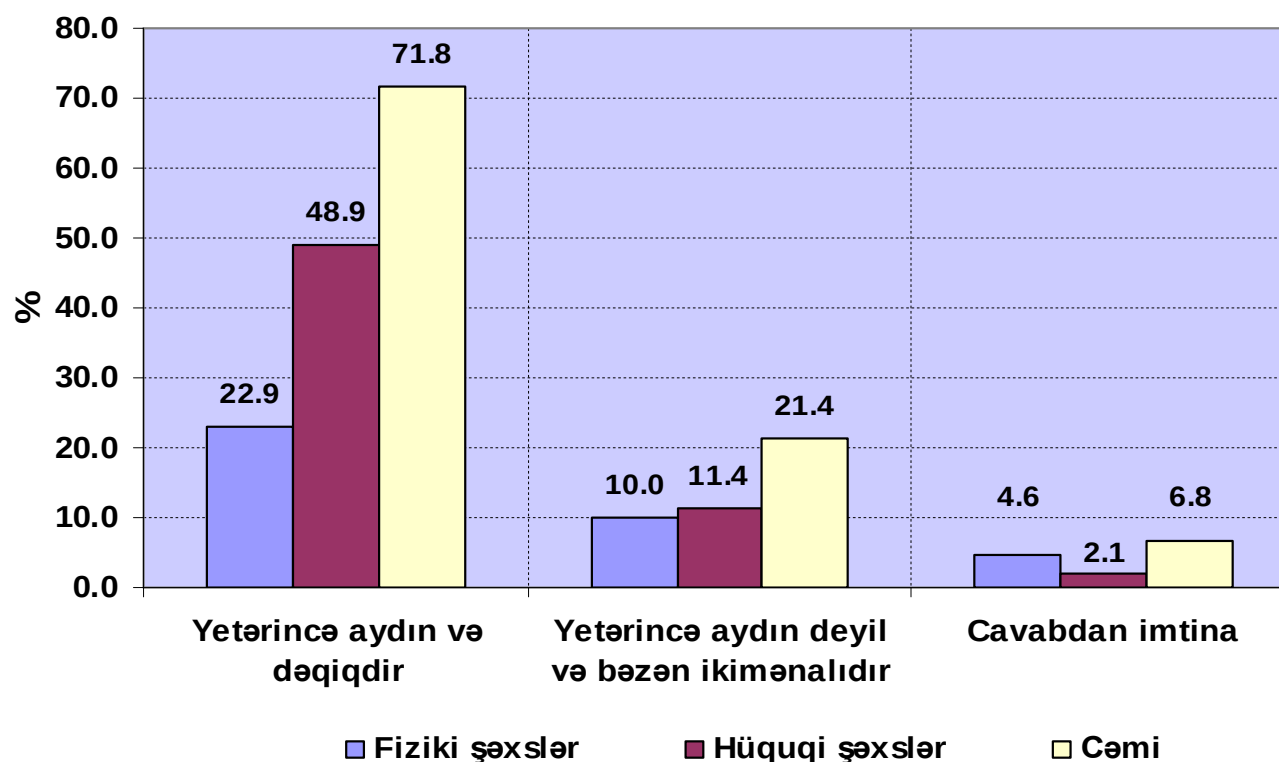
14. Siz işçiləri işdən azad edərkən mövcud normativ aktlara görə çətinlik çəkirsinizmi?

15. Siz daşınmaz əmlakınızı qeydiyyatdan keçirməli olmusunuzmu?

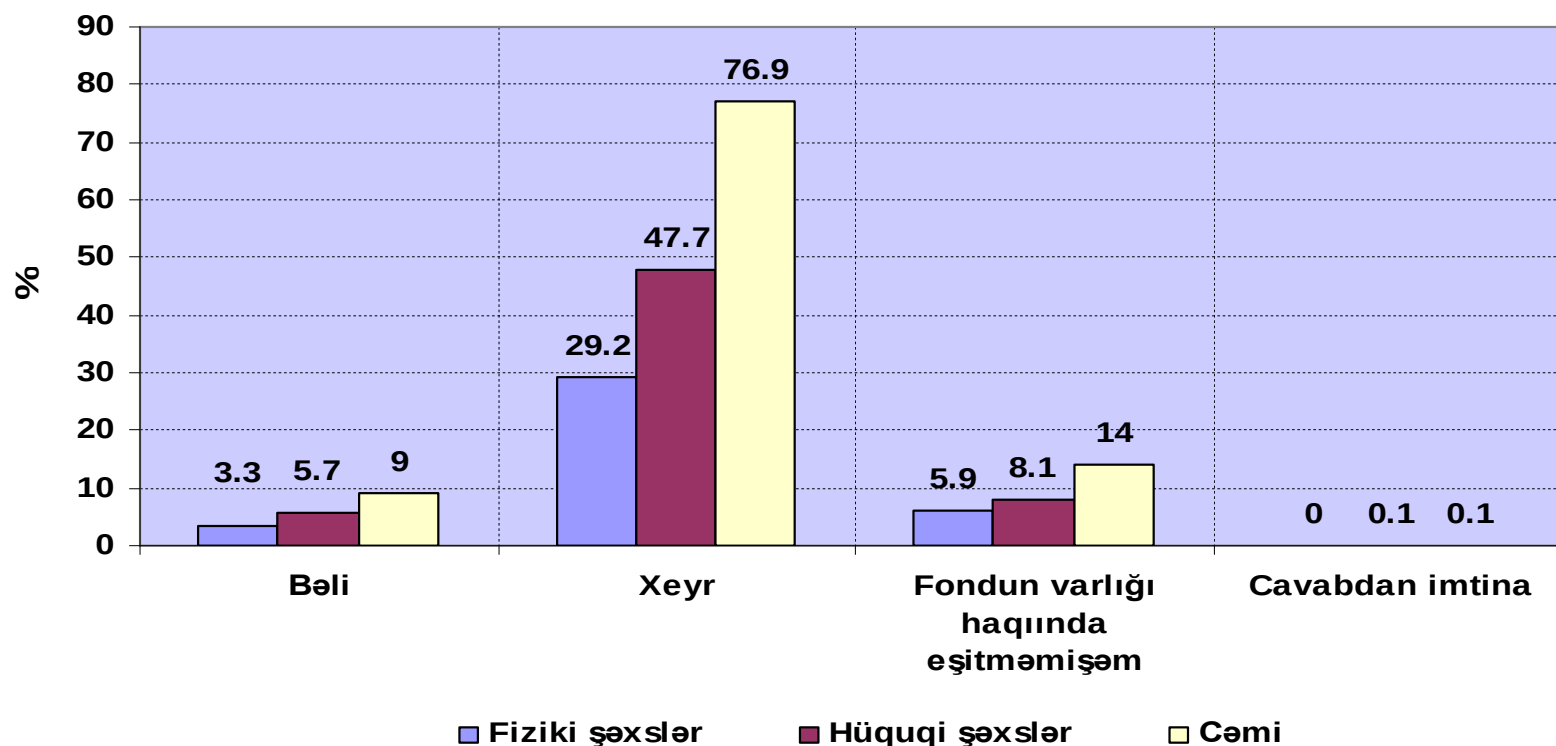
16. Daşınmaz əmlakınızı qeydiyyatdan keçirərkən istifadə olunan normativ sənədləri necə qiymətləndirirsiniz?

17. Daşınmaz əmlakınızın qeydiyyatdan keçməsinə Siz nə qədər vaxt (gün) sərf etmişiniz?

1000 nəfərdən bu suala konkret 206 sahibkar cavab vermişdir. Bunlardan cəmi 53 nəfəri (25.7%) mülkiyyətini 20 günü (normativ sənədlərdəki limit) aşmadan qeydiyyatdan keçirə bilib.

19. Siz Sahibkarlığa Kömək Milli Fonduna kredit almaq üçün müraciət etmisinizmi?

20. Siz Fonda müraciəti hazırlayarkən istifadə etdiyiniz normativ sənədləri necə qiymətləndirirsiniz?

1000 nəfərdən Fonda cəmi 90 sahibkar müraciət edib. Bunların təxminən yarısı sənədləri kifayət qədər aydın və dəqiq sayır.

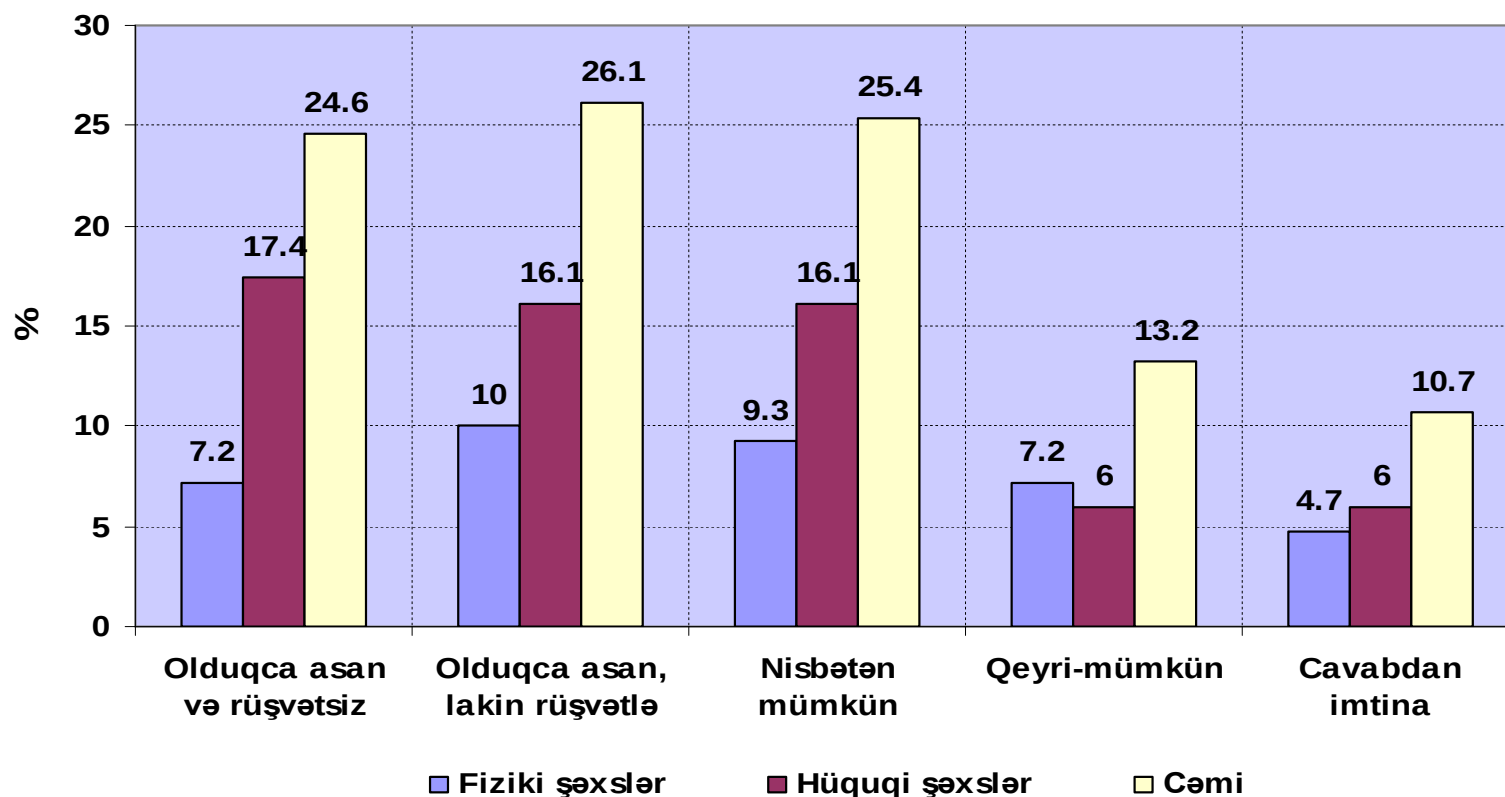
21. Kreditin alınmasına Siz təxminən nə qədər vaxt (gün) sərf etmişiniz (*Fonda müraciət və Fondun agentliyi olan bankda kreditin rəsmiləşdirilməsi prosedurları daxil olmaqla*) ?

1000 nəfər respondentdən yalnız 90-nı Fonda müraciət edib və bunlardan 56-sı kredit ala bilib. Kredit alanlardan 15-i bu suala cavab verməkdən qaçıblar. Bu səbəblərdən cavablar reprezentativ sayıla bilməz.

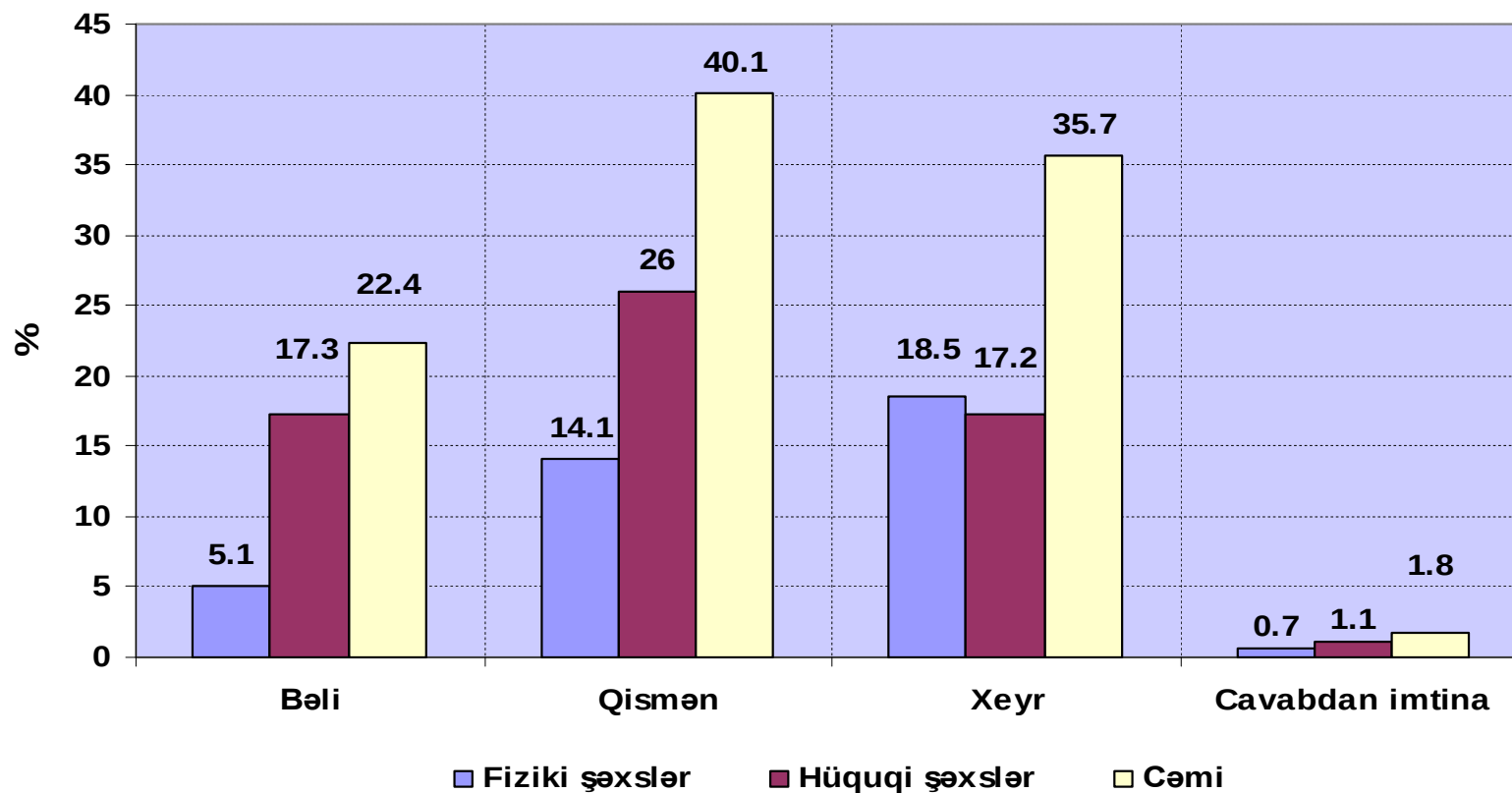
22. Kredit alarkən qeyri-rəsmi xərcləriniz olubmu (vasitəçilərə, Fondun və ya bankın işçisinə)?

Kredit alanların sayı az olduğuna görə cavablar reprezentativ sayıla bilməz. Bunula belə, 56 kredit ala bilən respondentən 14 nəfər qeyri-rəsmi ödəmələri təsdiqləyiblər.

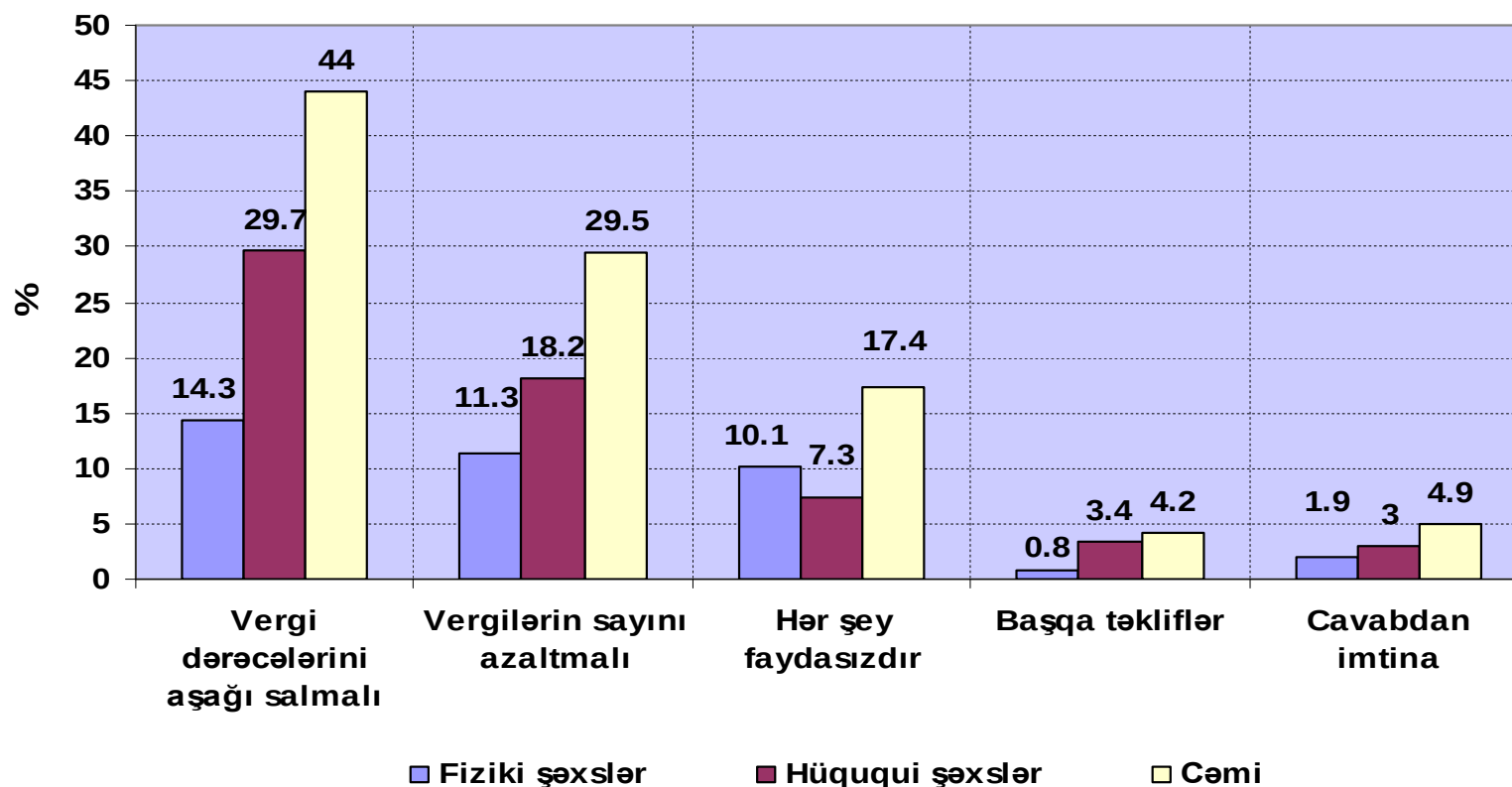
23. Siz bankda kommersion kreditinin alınmasını nə dərəcədə asan hesab edirsiniz?

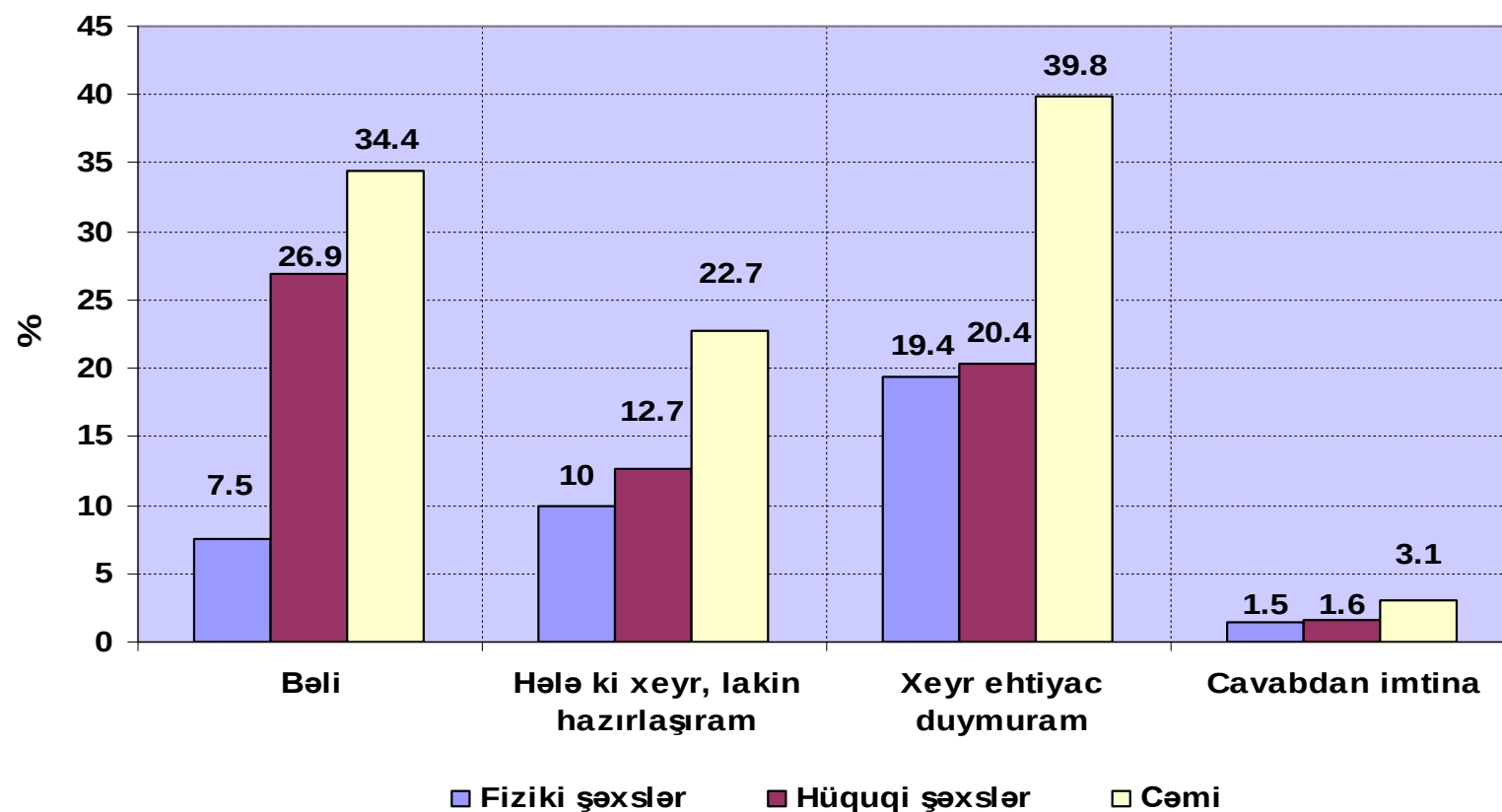
24. Siz özünüzü məmurların özbaşnalığından müdafiə olunmuş hesab edirsinizmi?

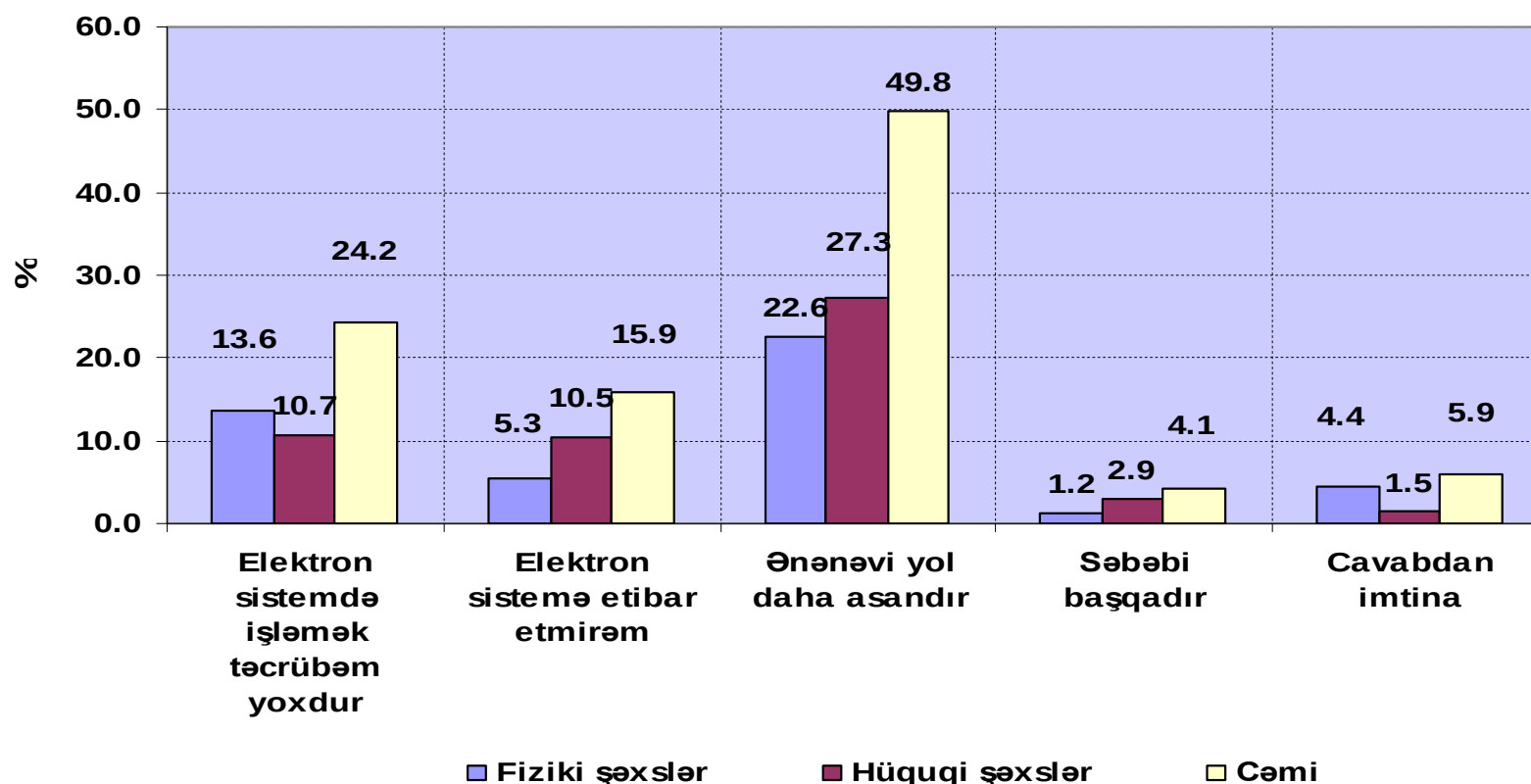
25. Sizin fikrinizcə, vergi sistemində nəyi dəyişmək lazımdır?

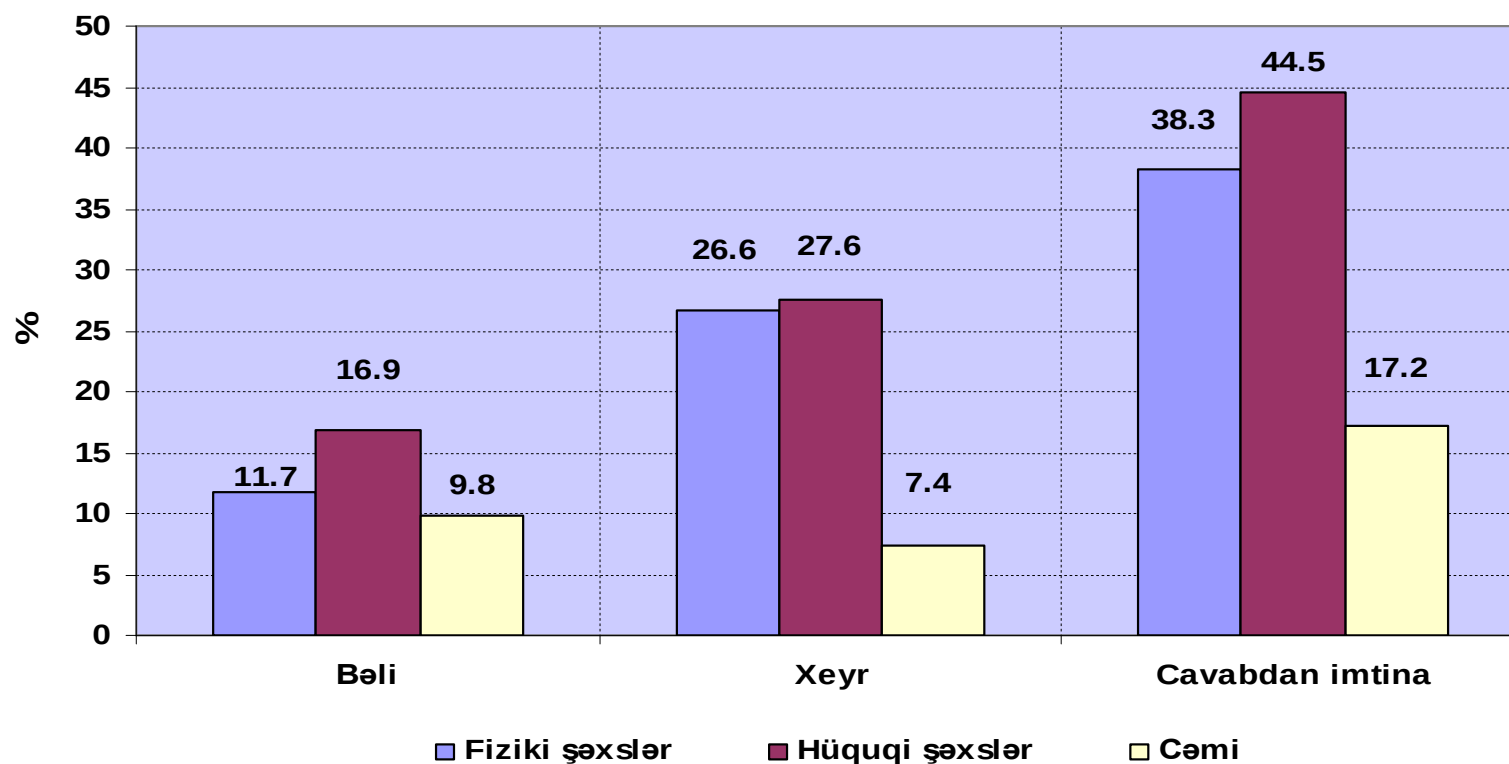
26. Siz vergilərin elektron ödənişi imkanından istifadə edirsinizmi?

27. Vergilərin elektron ödənişi imkanından istifadə etməməyinizin səbəbi nədir?

28. Vergi amnistiyası fayda verə bilərmə?

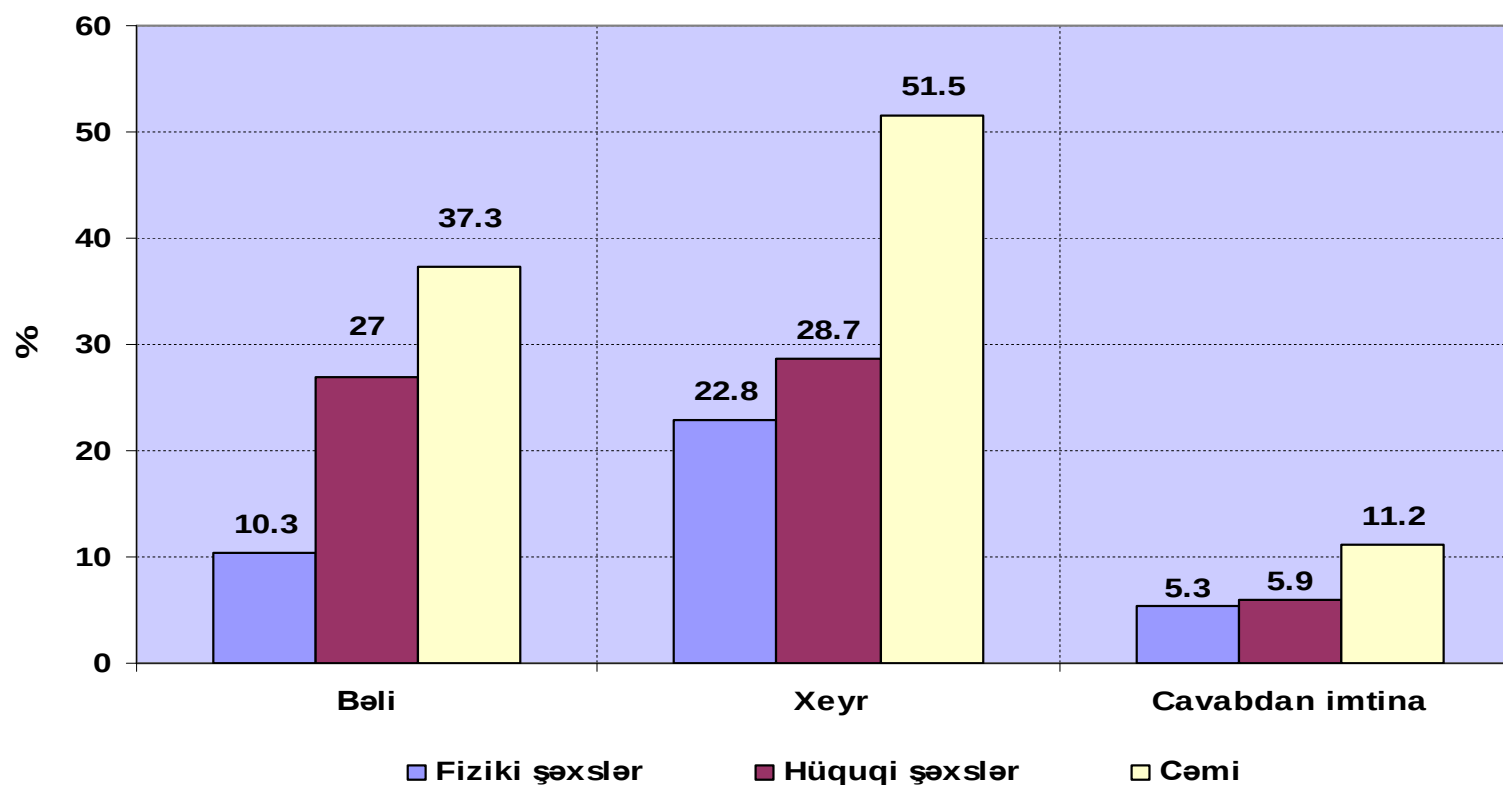
Xarici ticarətlə əlaqəli suallar (29-32)

1000 nəfər respondentdən cəmi 219-u xarici ticarətlə məşğuldur. Bunlardan təxminən yarısının gömrük rəsmləşdirməsinə iradı yoxdur. Qalanı isə mövcud prosedurları ağır sayır. Xarici ticarətlə məşğul olan respondentlər gömrük prosedurlarının Gürcüstanda daha rahat və sadə olduğunu qeyd etmişlər.

Şirkətin bağlanması ilə əlaqəli suallar (33-36)

1000 nəfər respondentdən son iki ildə şirkəti bağlan cəmi 46 sahibkar olub. Bu səbəbdən onların cavablarını reprezentativ saymaq çətinidir.

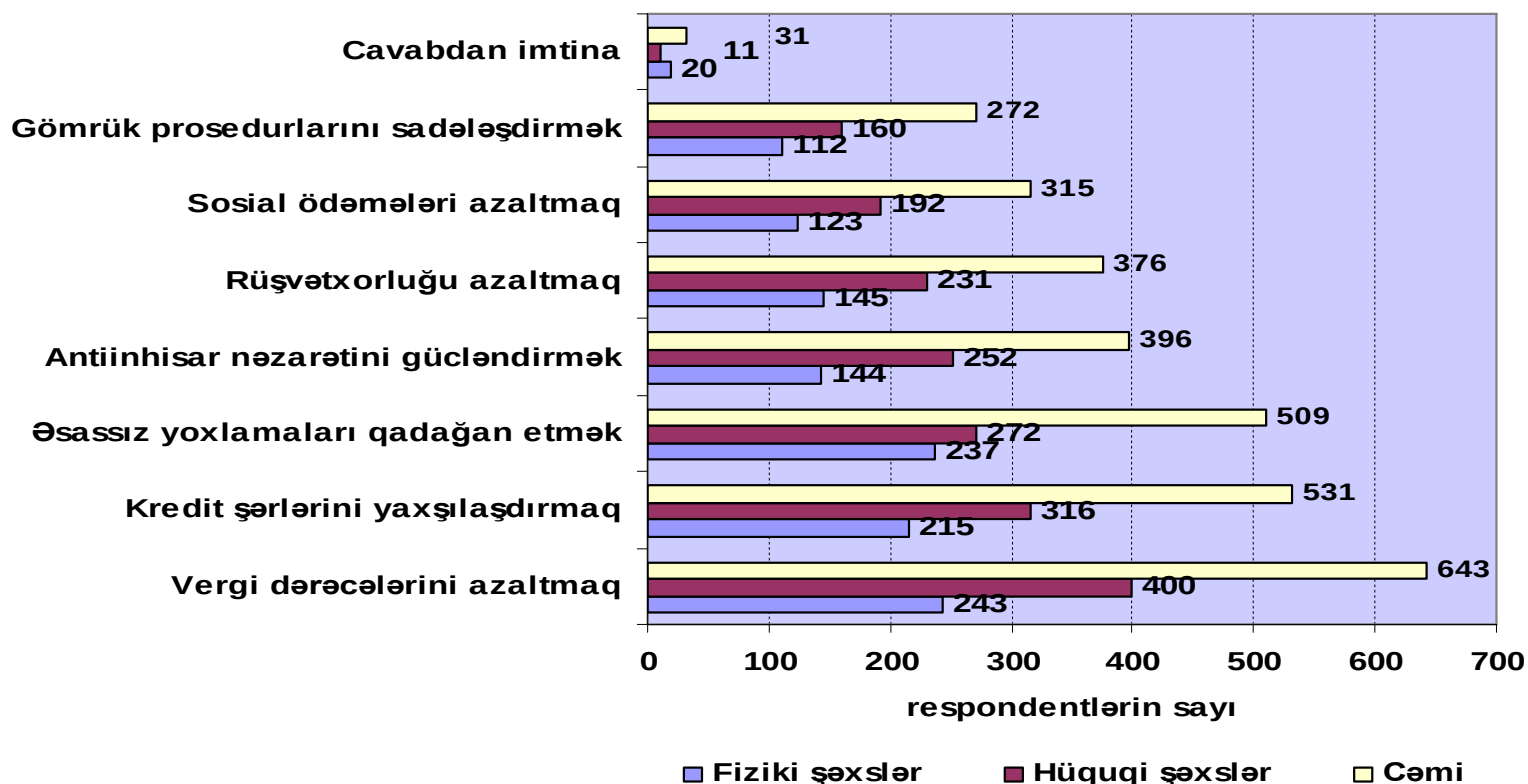
37. Qanunları pozmadan Azərbaycanda bizneslə məşğul olmaq mümkündürmü?

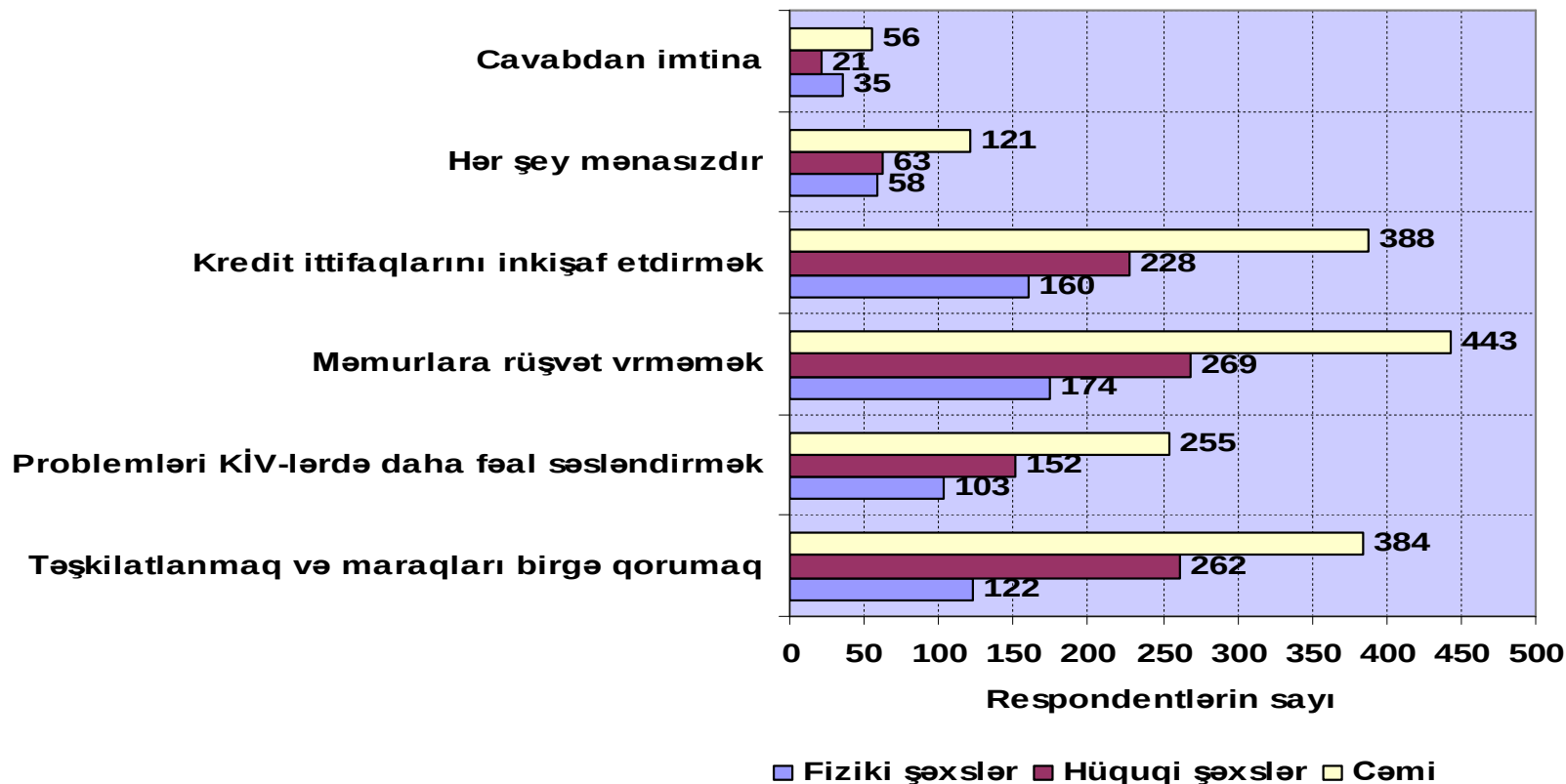
38. Enerji resurslarının inhisarçı tədarükçüləri (Azəriqaz və Azərenerji) ilə istehlakçı arasında qarşılıqlı münasibətlər hər iki tərəfin maraqlarına cavab verirmi?

Respondentlərin əksəriyyətini mövcud münasibətlər qane edir (44.1%-ini – tam, 24%-ini - qismən). Lakin ola bilər ki, bu cür qarşılıqlı razılıq korrupsiya sövdələşmələrinə əsaslanır.

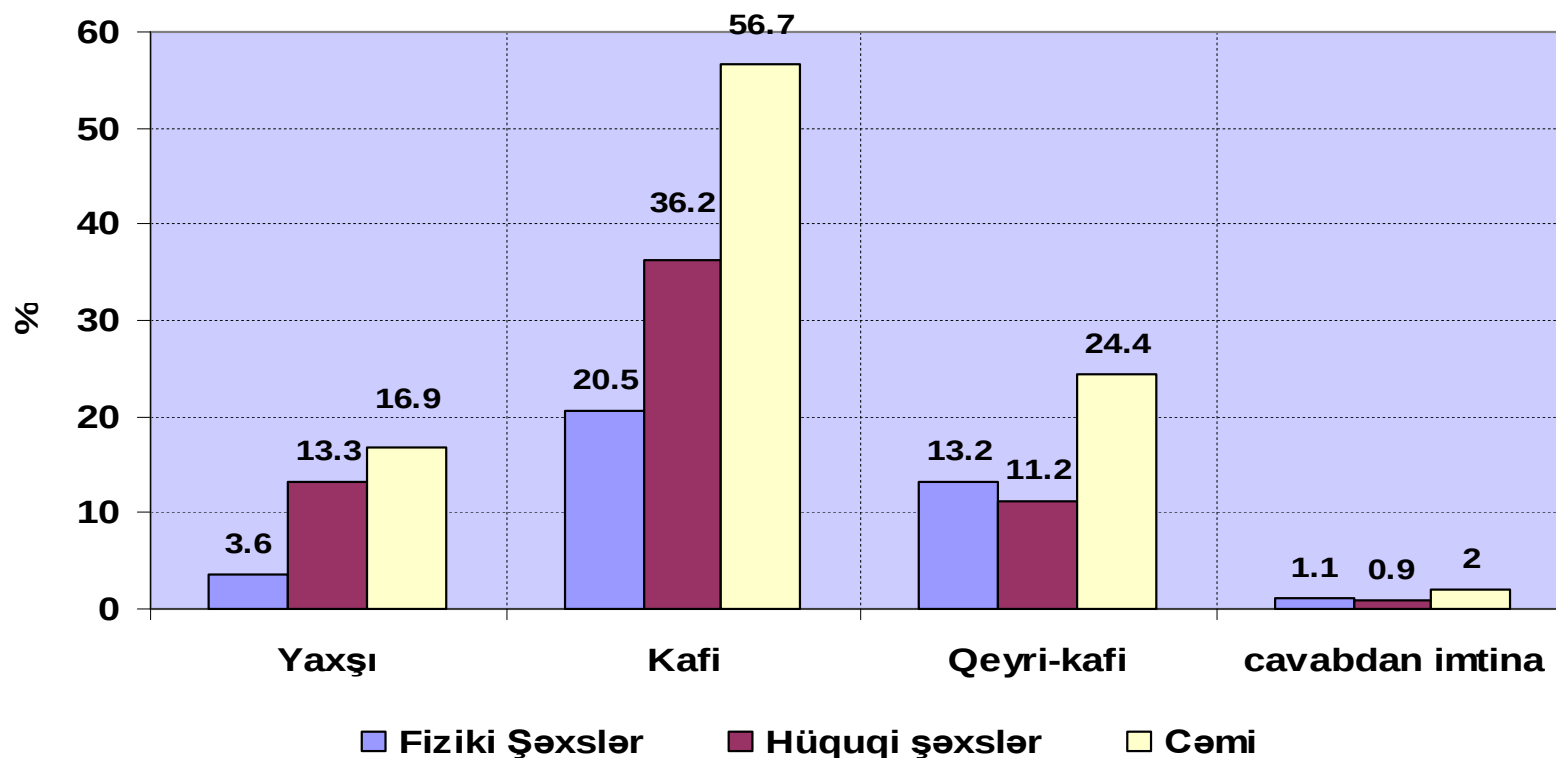
39. Azərbaycanca özəl biznesin inkişafını sürətləndirmək üçün dövlətin görməli olduğu tədbirləri göstərin (5 variantdan artıq olmamaq şərtilə seçin)

40. Ölkədə sahibkarlıq mühitinin yaxşılaşdırılması üçün sahibkarlar özləri nə etməlidirlər? (3 variantdan artıq olmamaq şərtilə seçin)

41. Ölkədə sahibkarlıq mühitini təkcə şəxsi biznesinizə münasibətdə deyil, bütövlükdə qiymətləndirin

Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm!